

PAGINA 11

KWARTAALBLAD VAN DE 11.11.11-BEWEGING

03/2009

Petroleum blijft in de grond

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE:

EDUCATIECEL: Bart Demedts, Claire Bracke en Eddy Maes

BELEIDSDIENST: Karolien Debel en Rudy De Meyer

ZUIDCEL: Kris Vanslambrouck en Koen Warmenbol

CONCEPT EN REALISATIE:

Metronoom, Antwerpen

FOTO VOORPAGINA:

Gobierno Municipal de Francisco de Orellana

DRUK:

Druk In De Weer, Gent

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Bogdan Vanden Bergh
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel

REDACTIE:

Pagina 11
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 16
Fax 02 536 19 02
e-mail pagina11@11.be
www.11.be

NATIONAAL SECRETARIAAT:

11.11.11
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 11
Fax 02 536 19 10

PROVINCIALE SECRETARIATEN:

11.11.11 ANTWERPEN
Patriottenstraat 27, 2600 Berchem
Tel. 03 281 06 62
Fax 03 281 06 89
e-mail antwerpen@11.be

11.11.11 LIMBURG
Pastorijstraat 40, bus 7,
3530 Houthalen-Helchteren
Tel. 011 87 14 80
Fax 011 85 14 93
e-mail limburg@11.be

11.11.11 OOST-VLAANDEREN
Dok Noord 5, 9000 Gent
Tel. 09 233 02 03
Fax 09 233 94 84
e-mail oost-vlaanderen@11.be

11.11.11 VLAAMS-BRABANT/BRUSSEL
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 53 of 02 536 11 33
Fax 02 536 19 01
e-mail brabant@11.be

11.11.11 WEST-VLAANDEREN
Hugo Verrieststraat 22, 8800 Roeselare
Tel. 051 24 06 13
Fax 051 24 08 39
e-mail west-vlaanderen@11.be

Hé blanke!

Estimated time of arrival: 6:01u. Op de flatscreen schuift het vliegtuigje 11.582 meter boven de Middellandse Zee richting België. Diep achter mij ligt Burundi. Het opstijgen voelde als de vele keren dat we een dorp uitreden. Met kinderen die zolang mogelijk achter de auto aanliepen. "Hé blanke, geef ons geld, geef ons een beetje geld of een pen, blanke!". En telkens bleven ze achter in het opwaaiende stof.

"We hebben al gegeven," hadden we kunnen antwoorden. Maar dat was niet aan hen besteed. Zij hadden daar niets van gemerkt. In hun dorp was het nog altijd armoe troef. En honger, nu de regen het liet afweten.

"We zijn er mee bezig," konden we ook gezegd hebben. We hebben doelstellingen geformuleerd en een planning gemaakt om ze te realiseren. Want, moet je begrijpen, je woont in een land waar 90% van de bevolking van de landbouw leeft en slechts 3% van het overheidsbudget naar die landbouw gaat. Zo halen jullie hier nooit de Millenniumdoelstellingen. Neen, de Millenniumdoelstellingen zijn niet eetbaar. Je kunt er je honger niet mee stillen. Maar het is wel een plan om de honger in de wereld te halveren. Morgen met halve honger naar bed? Sorry, we mikken op 2015. Het gaat om structurele maatregelen. Een andere politiek. En dat vraagt tijd.

Je land, moet je weten, heeft nog geen uitgebouwd middenveld om politieke veranderingen af te dwingen. Juist ja, jullie president speelt op het middenveld. Elke dag op het voetbalveld naast het Tanganikameer. En dan zit de buurt vol zwaarbewapende soldaten om hem te verdedigen. Wie voetbalt, heeft nu eenmaal een verdediging nodig. Maar wij hebben het over het maatschappelijk middenveld. Dat heb je nodig voor politieke veranderingen. En dat komen wij ondersteunen om op die manier een einde te stellen aan de honger. Maar jullie president vindt dat niet zo leuk, het maatschappelijk middenveld. Wie daar dreigt te scoren, krijgt een rode kaart.

Neen, het IOC tikt jullie president niet op de vingers. En de Verenigde Naties al evenmin. Dat ligt allemaal gevoelig, moet je begrijpen.

Dat je honger hebt, en dat ligt voor jou ook gevoelig. Oké, snappen we wel. Maar nu moeten we echt weg om nog gauw iets te eten voor we inchecken. Het eten op zo'n vlucht is niet veel soeps, moet je weten.

En telkens bleven ze achter in het opwaaiende stof.

BART DEMEDTS

Niet te missen in deze Pagina 11

• **Goudkoorts bedreigt Amazonestammen in Ecuador.** p. 8

• **Ngo's zetten Londen op stelten.** p. 10

• **De vakbonden geven er een lap op!** p. 13

Een GEVANGENIS

waarvan de sleutel is weggegooid

Eind 2008 ontbrandde de lont nog maar eens in het smeulende Israël-Palestinaconflict.

Ook deze keer liet Vrede van zich horen. De vredesorganisatie, die dit jaar zijn zestigste verjaardag viert, wil haar acties baseren op correcte informatie. Het Midden-Oosten – en dus ook Palestina – vormt één van de centrale thema's van hun werking. Ludo De Brabander licht toe.

Welke initiatieven nemen jullie omtrent de Palestinakwestie?

Ludo De Brabander. Het Midden-Oosten is een gebied dat we nauwgezet volgen. Palestina is daarin een symbolisch dossier. Er is zoveel over te vertellen, maar tegelijk bestaan er ook zoveel misverstanden over. Vrede verspreidt zoveel mogelijk informatie over het thema, zodat we mensen kunnen mobiliseren die correct geïnformeerd zijn. Die bewustmaking is ook nodig om tot actie over te gaan. Met manifestaties, maar ook met boycotts, petities en lokale acties maken we duidelijk dat veel mensen achter ons standpunt staan. Enkel zo kan je invloed uitoefenen op het beleid. Vrede begeleidt ook geregeld delegaties naar de regio. Zo bezocht Kristien Hemmereichs het gebied, een heel confronterende reis voor haar. Sindsdien zet ze zich in voor de sensibilisering rond de Palestijnse kwestie.

Met welk resultaat?

Ludo. Palestina blijft een ontzettend frustrerend dossier. We boeken zelden spectaculaire resultaten. We hebben al jaren gesprekken met het kabinet van Buitenlandse Zaken, waarbij we onze analyse van het Belgisch beleid, eisen en visie voorleggen. Maar zelfs als je de Belgische beleidsmakers meekrijgt, betekent dat niet dat Europa daarin meegaat.

Een staakt-het-vuren betekent nog geen vrede.

Wat moet daarvoor gebeuren?

Ludo. De oplossing ligt in de toepassing van en het respect voor het internationaal recht. Men moet de

wortels van het conflict aanpakken. Zolang er geen vrede komt die gebaseerd is op rechtvaardigheid in plaats van op een machtsrelatie, zal een staakt-het-vuren nooit een duurzaam effect hebben. In Gaza zitten anderhalf miljoen mensen opgesloten in een gevangenis waarvan de sleutel is weggegooid. Kan je verwachten dat ze daar op een rationele manier op reageren? De Palestijnen moeten hun rechten terugkrijgen. Stop de bezetting en verplicht Israël om de Palestijnse gebieden te ontruimen. Dan pas is er uitzicht op vrede.

Met welke andere dossiers is Vrede bezig?

Ludo. We focussen heel erg op het Midden-Oosten. Zo werken we nu aan enkele initiatieven rond Irak, o.a. in het Europees Parlement. Ook rond de Belgische F16's in Afghanistan is er de laatste tijd veel te doen geweest. Er loopt nog steeds een petitie gericht aan minister van Defensie De Crem. Andere centrale thema's zijn globalisering en bewapening. We zijn ook actief in een samenwerkingsverband tegen nucleaire wapens. En we plannen activiteiten n.a.v. 60 jaar NAVO, samen met andere vredesorganisaties. Samenwerking lijkt ons onontbeerlijk om de druk op het beleid te verhogen. Vrede streeft dan ook naar zo breed mogelijke coalities.

CLAIRE BRACKE

Ludo De Brabander op bezoek bij minister De Crem: "We moeten de wortels van het conflict aanpakken." FOTO VREDE VZW

• www.vrede.be

FOTO TIMKE D'HAES

Onderaannemers doen het **VUILE WERK**

Je computer bevat onderdelen uit alle hoeken van de wereld. Meestal gemaakt in onderaannemingen in het Zuiden. Die moeten ze leveren aan de laagste prijs. Ten koste van de arbeid(st)ers in die bedrijven. Dat moet stoppen! Er moeten strikte regels komen, vindt de campagne 'Waardig Werk'.

laag dat ze wel overuren moeten doen om een beetje een leefbaar loon bijeen te krijgen. De arbeid(st)ers mogen in de loop van de week het fabrieksterrein niet verlaten. "Ik heb het gevoel een gevangenisstraf uit te zitten", zegt één van de arbeidsters aan de onderzoekers van het National Labor Comitee (*). Het bedrijf is op verschillende vlakken in overtreding met de Chinese wetgeving. Zo zijn de werknemers niet doorgegeven aan de sociale zekerheid, zodat ze van geen enkel sociaal voordeel kunnen genieten.

MISERIE IN TECHNOLAND

Je computer ontsnapt evenmin aan de globalisering. Kijk maar eens naar de labeltjes die erop kleven. Je toetsenbord komt wellicht uit China. Misschien wel uit de fabriek van onderaannemer Meitai. Tweeduizend arbeiders, vooral jonge vrouwen, assembleren er computeronderdelen voor bekende merken als Dell, Hewlett-Packard, Lenovo, Microsoft en IBM. Ze zitten op harde houten stoelen, twaalf uur per dag, zeven dagen per week, om zo'n 500 toetsenborden per uur van de band te laten lopen. Dat doen ze in twee ploegen van twaalf uur, zodat het bedrijf de klok rond productie levert.

De nacht brengen ze door in slaapzalen van tien tot twaalf arbeid(st)ers. Daarvoor houdt het bedrijf zo'n 12% van hun maandloon in. Het uurloon is zo

DE WELDOENERS

Voor de computergiganten is er geen vuiltje aan de lucht. Bill Gates kan rustig de filantroop uithangen met zijn Foundation. In zijn bedrijf is er geen extreme uitbuiting. Dat vuile werk laat hij over aan de onderaannemers. Daarvan eisen de multinationals de hoogste flexibiliteit en de laagste prijzen. De arbeid(st)ers in die bedrijven zijn dan de pineut met lage lonen, verplicht onbetaald overwerk en toenemend gebruik van tijdelijke contracten en uitzendarbeid. Wie niet akkoord is, staat op straat. Voor alle duidelijkheid: dit systeem geldt in extreme vorm in het Zuiden, maar grote bedrijven passen die techniek ook bij ons toe. Denk maar aan de schoonmaakbedrijven en de onderaanneming in de automobielsector.

VRIJHEID, BLIJHEID?

Hoe komt het dat bedrijven zomaar hun gang kunnen gaan? Bestaan er dan geen regels waar bedrijven zich moeten aan houden? En worden bedrijven dan niet bestraft wanneer ze de regels overtreden?

Waardig Werk

Werknemers zijn geen gereedschap. Dat lanceerde 11.11.11 tijdens de najaarscampagne van vorig jaar. Dit voorjaar nemen Wereldsolidariteit, fos-socialistische solidariteit en de vakbonden de fakkel over. Zij trekken naar de bedrijven en leggen de nadruk op het recht op vereniging. (zie p. 13)
Na de zomer is het opnieuw de beurt aan 11.11.11 om het grote publiek warm te maken voor bindende regels voor bedrijven.
 → www.waardigwerk.be

Er bestaan verschillende richtlijnen voor multinationale ondernemingen van de Internationale Arbeidsorganisatie en van de OESO, maar die zijn niet afdwingbaar. Sommige bedrijven publiceren een vrijwillige gedragscode. Daarmee geven ze aan de arbeidsnormen binnen hun bedrijf en de oonderaannemingen te respecteren. Toch stellen we geregeld vast dat zo'n gedragscode eerder een publiciteitsstunt is dan een daadwerkelijke garantie voor degelijke arbeidsomstandigheden.

Wanneer voor de grote bedrijven, banken en financiële groepen geen bindende regels bestaan, leidt dit tot wanpraktijken op het vlak van de arbeidsvoorwaarden en de rechten van de werknemers.

SPELREGELS

Er is dus dringend nood aan een bindend kader op internationaal vlak dat bedrijven ter verantwoording roept en bedrijfsactiviteiten aan regels onderhevig maakt. Maar dat mag geen argument zijn om ondertussen stil te zitten op Europees en Belgisch niveau. Onze regering en de Europese Commissie kunnen aan de bedrijven op hun grondgebied dwingende regels opleggen. Dat wil 11.11.11 in het kader van de campagne 'Waardig Werk' aankaarten bij onze regering. Tijdens de najaarscampagne zal 11.11.11 de Belgische overheid aan de mouw trekken om haar verantwoordelijkheid op te nemen. Zij kan en moet cruciale stappen zetten in de richting van een strikter regulering. 11.11.11 wil dat bedrijven die in België gevestigd zijn via een wettelijk kader verplicht worden om waardig werk te garanderen, zowel in hun eigen bedrijf, als in alle onderdelen van de productieketen. Dat betekent dat bedrijven ook verantwoordelijk zijn voor de arbeidsomstandigheden bij hun onderaannemers en

toeleveranciers. Maar ook voor de manier waarop ze de productie in België organiseren en voor de behandeling van de werknemers in ons land. Zo'n Belgische wetgeving zet bovendien onze regering onder druk om het probleem op de Europese en de internationale agenda te plaatsen.

ZUID EN NOORD

Ook in het Zuiden klinkt de roep om meer en betere regels voor bedrijven. Organisaties en vakbonden in het Zuiden vragen hun overheid om een betere regelgeving. Ze ijveren bijvoorbeeld voor een betere arbeidswetgeving die werknemers moet beschermen, maar vragen ook voldoende controle op de bedrijven. Of ze oefenen druk uit op hun overheid om wetten te stemmen die voorwaarden stellen aan de activiteiten van bedrijven. Dat kan in belangrijke mate bijdragen tot de verbetering van de arbeidsomstandigheden in het Zuiden.

Pas door samen met organisaties in het Zuiden te ijveren voor een strikte regelgeving voor bedrijven, worden wanpraktijken zichtbaar en kan je ze aanpakken. Een belangrijke stap voorwaarts in de richting van meer waardig werk zowel in het Zuiden als in het Noorden. Want werknemers zijn geen gereedschap.

KAROLIEN DEBEL EN EDDY MAES

(*) uit 'High Tech Misery in China, The Dehumanization of Young Workers Producing Our Computer Keyboards', februari 2009
→ www.nlcnet.org

BOVEN: Chinese arbeid(st)ers in onderaannemingen zetten twaalf uur per dag, zeven dagen per week toetsenborden in elkaar. Ze mogen tijdens de week het fabrieksterrein niet eens verlaten. FOTO NATIONAL LABOR COMMITTEE

LINKSONDER: Suikerrietkappers in Ecuador verenigen zich in de vakbond Fenacle. Samen vechten ze tegen het gebrek aan sociale en werkzekerheid. FOTO FOS-THOMAS VERNISCH

- www.decentwork.org
- www.schonekieren.be

Suikerrietkappers zonder contract

Ecuador kent sinds de jaren '80 een speciaal systeem van onderaanneming. Bedrijven nemen hun personeel niet rechtstreeks in dienst, maar via tussenpersonen. Dat kunnen zowel individuen als bedrijven zijn. Tussen de 800.000 en 1,5 miljoen mensen zijn tewerkgesteld via zo'n onderaannemers. Dikwijls hebben ze geen geschreven contract en lopen ze voortdurend het risico ontslagen te worden. Van sociale zekerheid kunnen ze nauwelijks genieten. Ook in de sector van het suikerriet is deze praktijk schering en inslag. Vooral suikerrietkappers zijn er het slachtoffer van.

Fenacle, een vakbond die onder de suikerrietarbeiders actief is, voerde de voorbije jaren een onmogelijk geachte campagne tegen deze praktijk. Met succes. De nieuwe grondwet van september 2008 verbiedt dit systeem van onderaanneming. De opdracht is nu om dit te vertalen naar wetten en reglementen en om de uitvoering ervan in de praktijk af te dwingen. Fenacle is een partner van fos-socialistische solidariteit.

→ www.fos-socsol.be

"Er staat **TE VEEL** op het spel"

CENTRO DE ACOPIO
TEMPORAL DE
MATERIAL VEGETAL
CONTAMINADO

FOTO ACCIÓN ECOLÓGICA

Eén van de actiethema's van 11.11.11 is dat van de natuurlijke rijkdommen. Onder die term vallen zowel erts en petroleum als water, bossen en landbouwgrond. 11.11.11 ondersteunt organisaties die door ondoordachte ontginning van ondergrondse rijkdommen getroffen gemeenschappen helpen en wisselt expertise uit. Tegelijkertijd plaatst 11.11.11 de vraag naar striktere regulering op de agenda van de beleidsmakers.

WIE WORDT ER BETER VAN?

Koen Warmenbol, die bij 11.11.11 het thema opvolgt, benadrukt het belang van het werk rond natuurlijke rijkdommen. 11.11.11 streeft daarbij naar een verantwoorde en duurzame inzet van inkomsten uit natuurlijke rijkdommen. Veel landen in het Zuiden laten hun grondstoffen massaal ontginnen, terwijl de bevolking er in armoede blijft leven. Daar moet verandering in komen, vindt Koen. "Regeringen moeten de inkomsten uit ontginning investeren in andere sectoren, zoals landbouw. Zo kunnen ze economische groei creëren die het land duurzame welvaart brengt. Transparantie is daarbij van priorair belang. Wat zijn de inkomsten uit delving precies? Hoe besteedt de regering dat geld?" Weinig inkomsten uit natuurlijke rijkdommen worden immers op een verantwoorde manier besteed. De potentiële petroleuminkomsten van Nigeria en Angola samen zijn bijvoorbeeld gelijk

aan het bedrag dat de EU jaarlijks aan ontwikkelingssamenwerking uitgeeft. En in Congo verdwijnt 90% van de vermoedelijke inkomsten uit natuurlijke rijkdommen. "Waar gaat al dat geld naartoe," vraagt Koen zich af.

OPEN DIALOOG

Het werk rond natuurlijke rijkdommen is niet alleen van economisch belang, maar is ook nodig om het klimaat en sociale structuren veilig te stellen. Op sociaal vlak ijvert 11.11.11 voor meer inspraak van de lokale bevolking. Tenslotte bedreigt de ontginning vaak waar de gemeenschappen van leven: hun landbouwgronden, irrigatie- en drinkwater. Koen: "Via een open dialoog willen we zoeken naar alternatieven die de negatieve impact van ontginning zo klein mogelijk maken. De lokale gemeenschappen moeten o.a. recht krijgen op correcte informatie en moeten vooraf hun akkoord geven voor dergelijke projecten." In landen als Peru en de Filipijnen erkent de regering dit recht op 'free and prior informed consent' wel, maar blijft de naleving ervan dode letter.

NO-GO-ZONE

En er staat veel op het spel, benadrukt Koen. "De impact van ondoordachte ontginning gaat heel ver. Zo brengt het de biodiversiteit in gevaar, en is het medeverantwoordelijk voor klimaatveranderingen. Bovendien bedreigt dergelijke ontginning het evenwicht tussen de huidige en toekomstige generaties. Onze kinderen en hun kinderen hebben ook recht op de rijkdommen die de natuur ons schenkt. We zijn het aan hen verplicht er zorgvuldig mee om te gaan."

11.11.11 en haar partners pleiten dan ook voor het invoeren van no-go-zones, gebieden die van exploitatie vrijwaard blijven. Koen: "Het is niet omdat er natuurlijke rijkdommen in de grond zitten, dat men die ook per se moet ontginnen. Rekening houdend met bepaalde culturele, sociale en biodiversiteitscriteria, moet het mogelijk zijn ontginning in zekere zones tegen te houden. Door een internationale overeenkomst is ontginning van grondstoffen op Antarctica verboden en in Canada, de VS, Brazilië en andere landen kregen uitgestrekte zones al een no-go-label mee. Tot men er bijvoorbeeld goud vindt, natuurlijk."

CLAIRE BRACKE

"Het is niet omdat er natuurlijke rijkdommen in de grond zitten, dat men die ook per se moet ontginnen."

KOEN WARMBOL, 11.11.11

GOUD blinkt niet in Runruno

In november bezocht ik de Filipijnen met de bedoeling een beter zicht te krijgen op het werk van onze partners die rond mijnbouw werken. Naast het obligate vergaderen stond er ook een veldbezoek op het pro-

gramma. Een rit van twee uur brengt ons naar Runruno, een klein dorp ten noordoosten van Manilla.

In de provincie Nueva Viscaya verzet onze Filipijnse partnerorganisatie Alyansa Tigil-Mina (ATM) zich tegen grootschalige mijnbouw. Nochtans steunen de lokale gemeentebesturen en zelfs de president diezelfde mijnbouw, zo blokkeren de aanplakborden die langs de weg welig tierden. Wat doen we hier eigenlijk?

GOUDADER VS. LEVENSADER

Katleen Guillao, een 42-jarige huisvrouw en woordvoerdster van de bewonersgroep, maakt ons snel duidelijk waarom we hier zijn. De meeste inwoners vestigden zich hier in de jaren '50 en begonnen toen met de exploitatie van het land. Ze hakten bomen, produceerden houtskool, teelden voedsel en ontginden goud op kleine schaal. Het was een kleine maar solidaire gemeenschap die één gezamenlijk doel had: het bekomen van eigendomstitels zodat ze

zekerheid kreeg over haar nieuwe woonplaats. Maar sinds de komst van het Britse mijnbedrijf Metals Explorations (Metex) en haar Filipijns dochterbedrijf MTL lijkt alles veranderd. In tegenstelling tot de andere mijnbedrijfjes in de regio zet Metex hier zware materialen in bij haar zoektocht naar goudaders. Bij de exploratie graaft het bedrijf heuvels af en gebruikt het giftige stoffen. Zo raakte de rivier, de levensader van het dorp, vervuild. In één klap is zowel het irrigatiewater, kookwater, drinkwater als viswater besmet. Zoals zovele streken in de Filipijnen wordt de regio vaak getroffen door orkanen, met zware overstromingen tot gevolg. De graafwerken maken de regio daardoor erg kwetsbaar voor grondverschuivingen en verzakkingen.

VERHUIZEN OF WEGKWIJNEN

Ondanks de milieu- en sociale problemen, zijn er ook mensen in het dorp die sympathie hebben voor het mijnbedrijf. MTL heeft een aantal mensen in dienst, en hoewel de meesten niet uit het dorp komen, zijn er toch lokale families die het beter hebben door de aanwezigheid van het

bedrijf. MTL steunt de lokale vrouwenorganisatie RLF, maar die organisatie bestempelt Katleen als een kloon van het bedrijf. Uit recente informatie blijkt immers dat RLF een aanvraag heeft ingediend om het gebruiksrecht van twintig waterlopen in de regio te claimen. Het is nu aan de irrigatievereniging om aan te tonen dat zij al tientallen jaren de rechtmatige gebruikers van deze waterlopen zijn en regelmatig taksen hebben betaald. Maar in eerste aanleg heeft de Nationale Waterregulator de rechten toegewezen aan RLF.

Dit verhaal uit Runruno staat symbool voor zoveel gemeenschappen die geconfronteerd worden met grootschalige mijnbouw, niet alleen in de Filipijnen maar zowat overal ter wereld. Overheden ontvangen bedrijven meestal met open armen. Het bedrijf in kwestie belooft jobs, steunt hier en daar een project, maar eens de werkzaamheden van start gaan, verliezen boeren hun grond, daalt het visbestand zienderogen, en raken de bodem en het grondwater vervuild door de toxische producten of door het mijnafval. Mensen worden ziek, verliezen hun inkomen en hebben de keuze tussen een job in de informele sector, verhuizen naar de stad of wegkwijnen.

VEEL PROTEST, WEINIG RESULTAAT

Gelukkig zijn er groepen zoals ATM die meekomen voor de rechten van deze lokale

LINKS: President Arroyo verkondigt haar steun aan de mijnbouw. De weg naar Runruno is bezaaid met gelijkaardige aanplakborden. FOTO KOEN WARMBOL

BOVEN: Ook in het naburige dorpje Didipio leverden de bewoners en ATM strijd tegen de graafwerken. Met succes. FOTO ATM

gemeenschappen en die hen mee ondersteunen. Steun om zich te organiseren, om de media te benaderen, strategieën te bedenken, contacten te leggen met ngo's, te netwerken met gemeenschappen die in hetzelfde schuitje zitten, ...

ATM is een breed netwerk van sociale en milieu-organisaties met uiteenlopende achtergronden, maar met een duidelijke gemeenschappelijke boodschap. Grootschalige mijnbouw dient de politieke elite en de betrokken bedrijven, maar is in vele gevallen nefast voor de lokale gemeenschappen.

Ook in Runruno zijn de tegenstanders van grootschalige mijnbouw goed georganiseerd. Hun verhaal verscheen in de nationale pers, waarop Britse actievoerders protestbrieven stuurden naar Metex. De situatie escaleerde in maart 2007, toen Katleen samen met honderden tegenstanders de weg blokkeerde voor de zware graafmachines. Tijdens het dagenlange protest schoten veiligheidsagenten met scherp en sloten ze het dorp zelfs een tijdlang af. De actie leverde de steun op van de gouverneur, die er bij de milieuminister op aandrong de activiteiten van Metex stop te zetten. Desondanks verlengde die in juli 2007 de vergunning.

CITRUSTEELT ALS ALTERNATIEF

De inwoners van Nueva Viscaya moeten natuurlijk ergens hun inkomsten uithalen. Men werkt er daarom volop aan alternatieven. De boeren zijn de laatste jaren massaal citrusvruchten gaan telen, er is een trainingscentrum voor nieuwe citrusboeren en in Manilla is er een markt waarop ze hun producten aan de man kunnen brengen. Men probeert de inkomsten te verhogen door de houdbaarheid van de vruchten te verbeteren, of door zelf sappien of confituur te produceren. Over een periode van dertig jaar kunnen deze alternatieven de regio meer opleveren dan de mijnbouw. Maar dan moet de overheid wel bereid zijn mee te investeren in goedkope kredieten voor boeren, technische ondersteuning en betere infrastructuur. Boeren-organisaties eisen dit al jaren, maar de overheid lijkt enkel oren te hebben voor de mijnlobby ...

KRIS VANSLAMBOUCK

• alyansatigilmina.net

Honger naar het

De Ecuadoraanse regering heeft een moedige beslissing genomen.

Op 5 februari ondertekende president Correa een decreet om bepaalde olievelden in het Amazonegebied niet te exploiteren en prioriteit te geven aan de bescherming van een uitzonderlijk natuurgebied. Voor een arm land geen evidente beslissing.

11.11.11 ondersteunt de werking van de Ecuadoraanse partnerorganisaties Oilwatch en Acción Ecológica. Zij voeren in binnen- en buitenland campagne rond het Yasuní-initiatief. In Europa richten 11.11.11, Broederlijk Delen, KWIA, VODO en het actiecomité Yasuní Green Gold hun acties op de Belgische regering en het Europees parlement.

EEN BROOS EVENWICHT

Maar de regering kan de schade die de petroleumexploitatie reeds aanrichtte aan het tropisch woud niet negeren. De chemische producten die petroleummaatschappijen gebruiken bij het oppompen van aardolie vernielen het broze evenwicht in het Amazonegebied, en een groot deel van het

Ecuador behoort tot de grootste petroleumproducten van Latijns-Amerika. Aardolie is voor het land een belangrijk exportproduct, en levert een aanzienlijke bijdrage aan de staatskas.

Naar schatting zouden er zich tussen de 600 en 920 miljoen vaten ruwe olie bevinden in de velden van het gebied tussen Ishpingo, Tambococha en Tiputini (ITT-block). Dat komt overeen met 20% van de totaal gekende petroleumvoorraden van Ecuador. De exploitatie van deze velden zou de Ecuadoraanse schatkist in totaal 7 miljard dollar opleveren. In een land waar nog ruim 60% van de bevolking in armoede leeft, kan de regering dit geld eigenlijk niet missen. Ze gaat dus op zoek naar internationale compensatie voor de inkomsten die de staat misloopt door de aardolie in de grond te laten zitten. Een hele uitdaging, zeker in tijden van financiële crisis.

sterk bevulde opgepompte grondwater komt gewoon in de rivieren terecht. Maar misschien wel een belangrijker oorzaak van schade aan het Amazonegebied is het indirecte effect van wegenbouw. Via wegen voor exploratie en transport naar de petroleumvelden dringen houtkappers en kolonisten tot diep in het woud. In het noordelijk deel van het Ecuadoraans Amazonegebied, waar in de jaren '70 veel petroleum ontgonnen werd, zijn op die manier honderdduizenden hectaren bos gekapt en ingenomen door graasland en gewassen.

En de exploratie naar en ontginning van petroleum breidt zich steeds verder uit naar het zuidelijke en oostelijke deel van het Ecuadoraans Amazonegebied. Zelfs erkende natuurgebieden en reservaten voor inheemse volkeren blijven niet gespaard van de honger naar het zwarte goud.

BESCHERMING VAN NATUUR EN CULTUUR

Het Nationaal Park Yasuní, gelegen in het oosten van het Ecuadoraans Amazonegebied, is het grootste natuurpark van Ecuador. Het strekt zich uit over een oppervlakte van 982.000 hectaren en beschikt over een uitzonderlijke biodiversiteit. Bijzonder aan dit natuurpark is dat het verschillende diersoorten en plantenvariëteiten herbergt die

Deze vrouw en haar kind maken deel uit van een groep Waorani-indianen in het Nationaal Park Yasuní in Ecuador. De Waorani kwamen pas in 1958 in contact met de buitenwereld en proberen hun traditionele levensstijl zoveel mogelijk te behouden. Hun grondgebied slonk de laatste decennia van 2 miljoen naar 612.560 hectaren. FOTO GOBIERNO MUNICIPAL DE FRANCISCO DE ORELLANA

ZWARTE GOUD

nergens anders in het Amazonewoud voorkomen. Bepaalde wetenschappers verklaren dit door de specifieke ligging, waardoor het park een betere bescherming bood tijdens de ijstijden en bepaalde soorten enkel daar overleefden.

In het gebied wonen voornamelijk Tagaeri- en Taromenane-indianen, en er zouden ook twee stammen verblijven die nog nauwelijks in contact zijn geweest met de buitenwereld. Om hun traditionele levenswijze te beschermen werd er in 1999 een speciale zone afgebakend in het Nationaal Park Yasuní, de 'zone intangible'. In zo'n speciaal beschermd gebied mogen vanwege de uitzonderlijke biologische en culturele waarde geen extractieve of industriële activiteiten plaatsvinden.

Naast het Yasunípark ligt het Territorium Huaorani. Dit gebied moet bescherming bieden aan de Huaorani-indianen, de grootste inheemse groep in het Ecuadoraans Amazonegebied. In het Territorium is de exploitatie van petroleum, mijnbouw en hout wel toegestaan en behoudt de staat het recht om daarover te beslissen.

De UNESCO erkende beide gebieden samen als mondiaal biosfeer-reservaat, waar men strikt toekijkt op het behoud van het ecosysteem. Maar de gebieden vallen dus onder het beheer van verschillende instanties. Daardoor is het planmatig beheer van het biosfeer-reservaat een bijna onontwarbaar kluwen. Het maakt de discussie en de besluitvorming over het gebruik van de natuurlijke rijkdommen en de rechten van de inheemse bevolking tot moeilijke en tijdrovende processen.

YASUNÍ-DOSSIER IN STROOMVERSNELLING

In 1997 al lanceerden enkele milieuorganisaties en ngo's het voorstel om de petroleum in het ITT-block van het Yasunípark niet te ontginnen. De milieubeweging won heel wat aan publieke erkenning en bekendheid dankzij de geslaagde campagne tegen Texaco. Het bedrijf richtte een ecologische ravage aan tijdens haar aanwezigheid in Ecuador van 1969 tot 1992, en moest hiervoor een aanzienlijke schadevergoeding betalen. Daardoor kon de milieubeweging iets gemakkelijker dan in de meeste andere olieproducerende landen een voorstel voorleggen dat niet meteen afgeschoten zou worden.

Toch duurde het nog bijna tien jaar voor de regering overwoog om de aanzienlijke petroleumvoorraden in het ITT-block niet te ontginnen en naar alternatieve formules te zoeken. De verkiezingsoverwinning van Correa in december 2006 en de aanstelling van enkele milieuactivisten in overheidsinstanties, bracht het Yasuní-dossier in een stroomversnelling. Bijna onmiddellijk na haar installatie begon de nieuwe regering aan de uitwerking van een project dat een financiële compensatie moet

verzekeren voor de misgelopen staatsinkomsten van 7 miljard dollar. Maar ze hield wel een stok achter de deur. Ze stelde een deadline voor het vinden van die financiële compensatie. Tot drie keer toe verlengde de regering de termijn. Ondertussen stonden de exploitatiebedrijven klaar om van start te gaan als de deadline zou verstrijken. Nu hakte de regering de knoop definitief door. De gebieden blijven vrijwaard van exploitatie. Het Yasuní-initiatief heeft nu onbeperkt de tijd om zich technisch en juridisch te ontwikkelen.

OP ZOEK NAAR EEN WERKBARE OPLOSSING

De Ecuadoraanse regering beloofde de helft van de 7 miljard dollar aan geschatte petroleuminkomsten op haar eigen begroting in te schrijven. Ze beschouwt dit bedrag als een bijdrage voor natuurbehoud en duurzame ontwikkeling. Voor de financiering van de overige 3,5 miljard dollar kijkt ze – terecht – naar de internationale gemeenschap. Momenteel

ligt een voorstel op tafel voor een systeem van Yasunícertificaten. Elk certificaat staat daarbij voor een vat petroleum dat in de ondergrond blijft zitten en kost 3,5 dollar. Zowel regeringen, bedrijven als particulieren zouden de certificaten kunnen kopen. Om de certificaten aan de man te brengen bekijkt Ecuador verschillende pistes, die niet allemaal op steun van de Europese regeringen kunnen rekenen (zie kader). Er is nog een lange weg te gaan naar een werkbare oplossing die tegemoetkomt aan de verwachtingen van zowel de Ecuadoraanse regering, de inheemse volkeren als de milieuactivisten. Het is nu aan Europa en de internationale gemeenschap om actief op zoek te gaan naar een technisch en economisch haalbare oplossing. Een eerste, belangrijke stap is alvast gezet.

KOEN WARMBOL

- www.sosyasuni.org
- www.yasunigreengold.org

Naar schatting de helft van de bewoners van het Yasunípark maken gebruik van door olie en toxische stoffen vervuild water. Pogingen om het water te saneren waren geen onverdeelde succes. De plaatselijke bevolking blijft het water dus gebruiken als drink-, kook- en badwater, met alle gevolgen van dien.

FOTO ACCIÓN ECOLÓGICA

De Ecuadoraanse regering is op zoek naar 3,5 miljard dollar aan gedeelde staatsinkomsten.

Een piste die ze momenteel onderzoekt is de erkenning van de Yasunícertificaten als emissiereductierechten, omdat ze een daling van CO₂-uitstoot zouden inhouden. Dat voorstel ligt echter onder vuur omdat het het systeem van emissiereductie zou ondermijnen. De Belgische minister van Milieu liet alvast verstaan niet akkoord te gaan met zo'n gang van zaken. Een houding die de meeste Europese regeringen waarschijnlijk zullen aannemen.

Meer weten? Surf naar www.yasunigreengold.org/Flemish_ngo_support.php

De wereldeconomie is geen CASINO

FOTO REUTERS

De financiële crisis dwingt de internationale gemeenschap tot ingrijpende hervormingen.

Europese en internationale ngo-netwerken volgen dit op de voet. Ze eisen dat de financiële sector zich aan strikte regels houdt en ontwikkeling stimuleert, in plaats van die te ondermijnen.

CRISIS NIET ALLEEN FINANCIËEL

De financiële crisis is een orkaan buiten categorie, die ongeziene ravage aanricht bij aandeelhouders van banken en andere financiële instellingen. De kleine spaarders vrezen voor hun spaarcenten. De 'grote' Belgische banken zien hun aandeel instorten op de beurs en gaan bij de overheid op bedeltocht voor reddend geld en waarborgen. De gevolgen blijven evenwel niet beperkt tot de bankwereld. Financiële groepen zijn geldschietster, schuldeiser, aandeelhouder en dus ook deels eigenaar van bedrijven. De financiële crisis tast daardoor sneller dan een Spaanse griep ook gewone bedrijven aan. Die zien hun orderboekjes minder en minder gevuld. Ze rationaliseren en dumpen werknemers, al dan niet preventief.

kapitaalstroom naar het Zuiden het voorbije jaar met bijna de helft van 1.000 miljard dollar naar 530 miljard dollar. Steeds meer landen kondigen een vermindering van de ontwikkelingssamenwerking aan. Bovendien dalen de inkomsten uit grondstoffen, zowel door een afnemende vraag als door lagere prijzen. En een terugval van de uitvoer zorgt voor massale afdankingen. In China zouden al 10 miljoen werklozen bijgekomen zijn door de crisis. De Zuid-Afrikaanse mijnbedrijven schrapten 14.000 jobs. En dat in landen met geen of een heel beperkte ondersteuning van werklozen. Voor 11.11.11 meer dan reden genoeg om deze crisis niet te pikken.

BRANDSTICHTERS BIJ DE BRANDWEER?

De zware crisis legt de fundamentele zwakheden bloot van het gangbare neoliberale model. De onfeilbare 'onzichtbare hand' van de markt? Zelfregulering van de financiële giganten? Deregulering als elfde gebod? Die dogma's hebben een flinke deuk gekregen. Ook de instellingen die deze dogma's halsstarrig verdedigden liggen wat op apegapen. Zo is het Internationaal Muntfonds opvallend stil in het hele debat. De acht machtigste landen ter wereld, de G8, beseffen dat ze de huidige crisis niet kunnen oplossen zonder enkele opkomende giganten uit het Zuiden bij het

- 40%

In Kenia daalde in 2008 het bedrag dat migranten opstuurden naar hun familie met 40% tegenover het jaar voordien. Die terugval merk je in vrijwel in alle landen met migranten in het rijke Noorden. Vooral de armste bevolkingsgroepen zijn daar het slachtoffer van.

DE DERDE WERELD DEELT IN DE KLAPPEN

De crisis ontstond in de Verenigde Staten, en sloeg snel over naar de andere rijke westerse landen. Het epicentrum van de aardbeving ligt voor een keer in het Noorden. Dat betekent niet dat het Zuiden er zonder kleerscheuren vanaf komt. Volgens de Wereldbank daalde de

debat te betrekken. Ze beslisten de kwestie toe te vertrouwen aan de G20, en niet aan de Verenigde Naties, waar meer dan 190 landen hun zegje zouden kunnen doen. De twintig machtigste landen, waaronder een aantal oprukkende economieën uit het Zuiden, formuleerden in november 2008 al enkele voorstellen. Kort samengevat kwam het hierop neer: meer transparantie in de financiële sector, een beetje meer controle, en het afronden van de besprekingen binnen de Wereldhandelsorganisatie als tegengif tegen de economische crisis. Een combinatie van halve en slechte maatregelen die zeker geen duurzame oplossing biedt voor de financiële crisis.

Op 2 april komt de G20 opnieuw samen in Londen om te sleutelen aan een plan om het financieel systeem te hervormen. De erfenis van Bush zal stilaan uitgewerkt zijn, en 'Yes we can' Obama zal er zijn eerste groot internationaal optreden doen. Allicht wil ze een stapje verder gaan, maar de G20 zal uit zichzelf geen echt diepgaande hervormingen voorstellen. Alleen onder zware druk.

DE FINANCIËLE WERELD AAN DE LEIBAND

Heel wat groepen willen zorgen voor die druk op de regeringsleiders. Verschillende Europese en internationale netwerken, waar 11.11.11 aan meewerkt, gaan samen actie voeren. Te beginnen op 28 maart in Londen. De voorstellen zijn ambitieus. We willen het financieel casinogedrag een halt toeroepen. De grote banken en investeringsfondsen aan de leiband leggen. Dat kan met een systeem van permanente en bindende controles op de kapitaalstromen (zie kader). De internationale Noord-Zuidbeweging heeft recht van spreken. De voorbije jaren waarschuwden we voortdurend voor de risico's van teveel ongecontroleerde

Op 25 januari trokken tienduizenden manifestanten door Mexico City om te protesteren tegen de privatisering van de Mexicaanse petroleummaatschappij. Het land is zwaar getroffen door de crisis. Sinds de vrijhandelsakkoorden met de VS gaat 80% van de uitvoer naar het buitenland. FOTO EDDY MAES

economische macht bij multinationals en financiële groepen. We voerden actie voor regulering van de financiële sector en kregen er een Belgische wet door over de Tobintaks, een belasting op munttransacties. Naast een middel om veel geld bijeen te halen, vormt die taks ook een nuttige vorm van kapitaalcontrole. (zie www.11.be – Thema's – Tobintaks)

De financiële wereld reageerde toen bijzonder allergisch, maar moet als gevolg van de crisis veel pijnlijker maatregelen slikken. En terecht.

Het is dus zaak om halve maatregelen en verdere crisissen te vermijden. Daarom is de mobilisatie voor de manifestatie van 28 maart in Londen heel belangrijk. Maar ook daarna zullen we onze eisen op alle mogelijke politieke fora aankaarten en verdedigen.

RUDY DE MEYER, DIENSTHOOFD BELEIDSDIENST 11.11.11

- www.choike.org
- www.eurodad.org
- vl.attac.be

Protest in Londen

Op 28 maart vindt in Londen een grote manifestatie plaats tegen de financiële crisis. Aanleiding is de vergadering van de G20 de donderdag erna. De Europese en internationale ngo-netwerken die ervoor oproepen, willen 100.000 betogers op de been krijgen. Ze eisen een financiële sector die zich aan strikte regels houdt en ontwikkeling stimuleert. Afspraak vanaf 11.00 u op de Victoria Embankment in Londen (metro Temple).

www.11.be • www.putpeoplefirst.org.uk

Financiële wereld aan de leiband

De Europese en internationale ngo-netwerken die mobiliseren voor 28 maart hebben een duidelijk alternatief voor de halfbakken hervorming die de G20 voorziet.

Enkele punten uit hun voorstel tot hervorming van het financieel systeem:

- Bindende permanente controle van de kapitaalstromen
- De dominantie van de dollar binnen het internationaal monetair stelsel opheffen door een nieuw systeem van regionale monetaire reserves
- Publieke controle op de banken en investeringsfondsen
- Versterking van de publieke sector binnen de bankwereld door oprichting of versterking van overheidsbanken (eventueel via nationalisering)
- Speculatie op grondstoffen (zeker voedsel en energie) onmogelijk maken
- Een progressief belastingssysteem waardoor de hoge inkomens en fortuinen sterker belast worden, zodat zij de staten de middelen leveren om regulerend tussen te komen in de financiële sector.

UITDAGINGEN

voor de komende vijf jaar

Europa is en blijft een belangrijke speler op wereldvlak. Het is het grootste handelsblok, een economisch zwaargewicht en sinds de invoering van de euro bovendien een niet te onderschatten financiële actor.

Met de Europese verkiezingen voor de deur maakte 11.11.11 werk van een eisenpakket dat voor een coherent ontwikkelingsbeleid moet zorgen. "Europa moet zijn verantwoordelijkheid in de wereld opnemen," zegt Wiske Jult.

Wat zijn de hete hangijzers binnen het Europees ontwikkelingsbeleid?

Wiske Jult. Eén van de grote uitdagingen is het beter op elkaar afstemmen van de ontwikkelingshulp van de verschillende lidstaten. Die moet complementair zijn, een goede taakverdeling is dus van belang. Daarnaast vragen we een grondiger controle op de naleving van belofes. Europa belooft bijvoorbeeld tegen 2015, 0,7% van het BNP aan ontwikkelings-samenwerking te besteden. Alle 27 lidstaten moeten daaraan meewerken. Een derde aandachtspunt is dat Europa niet alleen verantwoording moet afleggen in het Noorden, maar ook in het Zuiden. We willen het Zuiden betrekken bij het ontwikkelingsbeleid, in plaats van het enkel te consulteren. Op die manier kunnen we het beleid op tijd bijsturen indien nodig.

Neemt het belang van beleidsbeïnvloedend werk toe?

Wiske. Het besef dat één project het Zuiden niet structureel zal helpen, groeit. We moeten structurele oplossingen vinden voor een aantal grote problemen. Daarvoor is een beter beleid nodig in plaats van ad hoc-beslissingen. De EPA-campagne bijvoorbeeld maakte duidelijk dat bepaalde handelsbeslissingen een enorme grote impact hebben op het Zuiden, en dat we niet meer aan de zijlijn willen toekijken. Er zijn momenteel uitdagingen op zoveel vlakken: handel, klimaat, koopkracht, milieu ... Toch moet je bij het nemen van beslissingen rekening blijven houden met

de ontwikkelingsdoelen. Er is dus nood aan een globale visie. En om die visie mee te helpen bepalen is beleidsbeïnvloedend werk van prioritair belang.

De Europese verkiezingen staan voor de deur ...

Wiske. De verkiezingen geven ons een kans om na te denken over de uitdagingen voor de komende vijf jaar. Er komt een nieuwe beleidsploeg die beslissingen zal moeten sturen, ondersteunen, en die initiatieven zal moeten nemen. Het is aan ons om te zeggen welke aandachtspunten wij als maatschappelijk middenveld zien. De kandidaten moeten weten waarvoor we staan en wat wij graag gerealiseerd zouden zien. Daarom hebben we een 'politiek memorandum' opgesteld, een eisenpakket voor de komende jaren. Daarin gaat het niet alleen over meer en betere hulp, maar ook over wat we willen bereiken op handelsvlak, hoe we waardig werk buiten Europa zien, over de impact van de klimaatveranderingen op ontwikkelingslanden.

In het kader van de verkiezingen komt er een hele dynamiek op gang. Het is een ideaal moment om te sensibiliseren, en om te verduidelijken waar die 46 miljoen euro aan Europese ontwikkelingshulp precies naartoe gaat. Maar het zijn ook de eerste Europese verkiezingen sinds de uitbreiding naar 27 lidstaten. Er moeten dus sowieso hervormingen komen opdat Europa beter zou functioneren. Wij vragen dat onze eisen binnen die veranderingen vorm krijgen.

CLAIRE BRACKE

• www.11.be/memo-europees

WAARDIG WERK

naar de bedrijfsvloer

‘Werknemers zijn geen gereedschap’. Met die boodschap trok 11.11.11 de campagne ‘Waardig Werk’ op gang. Tussen 1 en 21 mei staan de vakbonden, Wereldsolidariteit en fos-socialistische solidariteit aan het roer. Ze brengen de campagne naar de bedrijfsvloer, zowel in grote als kleinere ondernemingen. Maar ook buiten de bedrijven kan je de campagne verder ondersteunen.

Jan Franco van Wereldsolidariteit verduidelijkt.

Wat staat er in mei op til?

Jan Franco. Van 1 tot 21 mei zal de campagne heel zichtbaar zijn, zowel binnen als buiten de bedrijven. In de bedrijven willen we voornamelijk sensibiliseren. Daarvoor maken we gebruik van de pin, sticker, en de schafstijl met vernieuwde placemats. De vakbonden zullen waardig werk in de kijker zetten, om duidelijk te maken dat vrijheid van vereniging de eerste stap naar waardig werk wereldwijd is. Zolang niet alle bedrijven overal de syndicale rechten respecteren, zullen ze werknemers tegen elkaar uitspelen. Maar we beseffen dat een campagne die zich enkel richt op ondernemingen met een vakbondswerking niet correct is. In België zijn er 1,3 miljoen werknemers die geen recht hebben op georganiseerd overleg. Ook die mensen willen we bereiken, net als de man en vrouw in de straat. Vandaar dat we ook in kleine en middelgrote ondernemingen en in het straatbeeld actie zullen voeren.

Sinds de financiële crisis is solidariteit met het Zuiden wellicht geen topprioriteit voor de Vlaamse werknemer.

Jan. Het is een menselijke reactie om in tijden van problemen op de eigen situatie te focussen. Maar werknemers in het Noorden hebben er alle belang bij dat waardig werk in het Zuiden een realiteit wordt. Wat hier in ondernemingen aan de hand is, staat immers in relatie met wat er in het Zuiden gebeurt. Als er in België jobs verdwijnen om er in Zuid-Oost-Azië te creëren, staat dat niet op zich. Zo’n dingen zijn het gevolg van een losgeslagen economische globalisering en deregulering. Werknemers in Noord en

Zuid mogen zich niet tegen elkaar laten opzetten. Zonder globale solidariteit staan we veel te zwak tegenover het goed georganiseerde kapitaal. De huidige crisis vormt bovendien een aanknopingspunt om a.d.h.v. een herkenbare situatie de link te leggen met het Zuiden. Delokalisatie bijvoorbeeld gebeurt daar ook, bij gebrek aan een degelijk sociaal vangnet zelfs met heel verregaande gevolgen.

De campagne richt zich niet specifiek naar beleidsmakers, maar naar de Belgische werkgevers.

Jan. Ja, en daarmee is de campagne uniek in zijn soort. We willen ondernemingen op een positieve manier wijzen op hun verantwoordelijkheid. Een bedrijf dat in België mooi in orde is met de wetgeving, maar in het Zuiden de syndicale rechten niet respecteert, weegt met twee maten en twee gewichten. Maatschappelijk verantwoord ondernemen betekent dat je ook bij je leveranciers, onderaannemingen en dochterbedrijven in het Zuiden die rechten vrijwaart. En als de vakbonden dat thema opnemen, gebeurt er ook iets mee. Er zijn al Belgische multinationals die het respect voor de arbeidsnormen in internationale kaderovereenkomsten vastleggen en dus hun werknemers in het Noorden en het Zuiden gelijk behandelen. Dat bewijst dat het kan werken, en bovendien een win-win-situatie is voor de werknemers én voor het bedrijf.

CLAIRE BRACKE

• www.waardigwerk.be

Meedoen?

Je vindt bij deze Pagina 11 een campagne-affiche. Hang ze omhoog en steun de campagne Waardig Werk. Wil je meer doen of krijg je graag meer informatie, surf dan naar www.waardigwerk.be.

Meester Erwin en zijn GENTSE MADAMMEN

Met acht vrouwen zijn ze, en één man. Het comité van Sint-Denijs-Westrem zorgt al tien jaar lang voor een 11.11.11-buffet op de Borluutkermis in oktober. "Ook zonder 11.11.11 zouden we elkaars deur platlopen. Maar bijdragen aan een betere wereld, wie wil dat niet?"

Els Van Den Brande: "Na het aperitiefconcert van de fanfare zakken de mensen af naar ons buffet. Het 11.11.11-kermisbuffet is een vaste waarde geworden in het dorp. Lekker, gezellig én verantwoord, ideaal toch? Omdat de mensen ons kennen van op de kermis, zijn ze ook guller tijdens de straatactie in november."

Erwin Meire: "Ik sta mijn mannetje wel tussen al die vrouwen. Ook al ben ik eerder een beta-mannetje, niet zo praktisch aangelegd (lacht). Terwijl de mensen binnenkomen, speel ik voor ajuinboer of interimkantoor, naargelang de campagne. Toen 2015 DE TIJD LOOPT van start ging, liet ik constant wekkers afgaan. Op het irritante af, ja (lacht). We moeten toch een beetje sensibiliseren ook, hé?"

Ann Dhaenens: "Na het buffet ruim ik de boel op. Ik ben de floor manager (lacht). We krijgen zo'n 300 man over de vloer, dat laat zijn sporen na. En ze blijven wel eens plakken, soms moet ik ze bijna buitenvegen."

Inzet voor het Zuiden

Voortaan stellen we op deze pagina's een groep voor die zich inzet voor het Zuiden. Ken jij ook zo'n leuke bende? Laat het ons weten op pagina11@11.be.

CLAIRE BRACKE

Eliane De Sloovere: "Iedereen kent me als juffrouw Eliane, want ik geef – net als Erwin – les op de school waar het buffet doorgaat. Logisch dus dat ik de zaal regel, en wat daar nog komt bij kijken. In het begin vonden we

het wat dubbel: eten tegen de honger in het Zuiden? Maar je bereikt alleszins meer volk dan met een hongermaaltijd."

Karoline Vergote: "Bij ons thuis is het de zoete inval. Vergaderingen gaan meestal bij ons door, en dan speel ik gastvrouw, met chocolaatjes en thee. Omdat we elkaar al zo lang kennen wordt dat dikwijls een gezellige avond, met een glaasje erbij. Onder vrienden is het zoveel leuker om zoiets elk jaar te organiseren."

Rita Rouges: "Stoppen? Niet voor we klaar zijn voor de seniorenbond (lacht)! Na al die jaren zijn we prima op elkaar

ingespeeld, dus zoveel werk komt er niet meer bij kijken. We houden het plezant, met een evaluatie-etentje achteraf en veel geklets."

*Konden er niet bijzijn:
Lieve Vlamynck, Magda Vanderbeke
en Martine Camaert. FOTO ERIC DE MILOT*

breed • uit

FAIRTRADE@WORK Op donderdag 7 mei organiseert Max Havelaar de derde **Fairtrade@Work**-dag. Daarmee wil Max Havelaar, in samenwerking met Vacature, werkgevers aanmoedigen om fairtradeproducten naar de werkvloer te brengen. Een fairtradeontbijt of een dito brunch? Een Happy Hour voor het hele team met fairtrade-sapjes, snacks en een glaasje wijn? Of waarom je klanten er niet bij betrekken? Bedenk met je collega's een leuke actie en zet fair trade op de kaart. Als je je voorstel voor 1 april instuurt, ding je bovendien mee naar één van de tien 'Fairtrade@Work'-awards. Voor inspiratie en informatie kan je terecht op de website. www.maxhavelaar.be/work

ZEBRART Nog tot 2 april loopt in galerie In-Between in Antwerpen de tentoonstelling ZebrArt. De tentoonstelling kwam tot stand uit de samenwerking tussen Gynaika vzw en Vluchtelingenwerk Vlaanderen. ZebrArt is een platform waar gevluchte kunstenaars met

elkaar en met de culturele sector in contact kunnen komen. Gynaika nodigde drie kunstenaars uit voor een groepstentoonstelling in In-Between. De expositie legt de nadruk op zwart-witfotografie en presenteert twee nieuwe fotoreeksen van Karim Abrahim en Artur Eranosian, in combinatie met een animatiefilm van Roman Klochkov. Het sociaal engagement van de kunstenaars loopt als een impliciete rode draad doorheen de tentoonstelling.

www.zebrart.be

CUBA SI! Terwijl Fidel voorpaginanieuws blijft, nodigt de Coördinatie voor de opheffing van de blokkade tegen Cuba vrienden en geïnteresseerden op zaterdag 12 mei uit voor een dag van solidariteit en informatie. Op het menu staan drie boeiende debatten over o.a. politiek en waardig werk in Cuba, de avant-première van Enrique Colina's nieuwe film 'Entre Ciclonas', en een uitzonderlijk concert van zanger Mazacote van Buena Vista Social Club. Con mucho gusto!

www.oxfamsol.be → Campagnes → Cuba

FESTIVALZOMER Ook deze zomer zet Oxfam-Solidariteit haar tent weer op tijdens de zomerfestivals. Tussen twee optredens door kom je er alles te weten over arbeidsomstandigheden in de wereld, en wat die te maken hebben met investeringspolitiek. Aftrap op 27 juni op Rock Werchter.

www.oxfamsol.be

TOEKOMSTCONGRES Op 21 maart bekijkt de Noord-Zuidbeweging hoe ze haar werking kan bijsturen om sterker te wegen op de toekomst. Zowel de ngo's als de vrijwilligers stuurden voorstellen en amendementen door. De goedgekeurde tekst zal een leidraad vormen voor de werking tijdens de komende jaren.

www.11.be/21maart

VAKBOND in een overlevingseconomie

Ook in conflictsituaties zijn arbeidsrechten van belang. Daarom blijft PGFTU de democratische uitbouw van de vakbond in Palestina bevorderen.

NAUWE BAND

FOTO PGFTU

De Palestinian General Federation of Trade Unions (PGFTU) vormt de grote vakbondskoepel op Palestijns gebied. PGFTU voert een nauwe band met de werknemers hoog in het vaandel. Zo kan de koepel hen beter verdedigen bij bedrijfsleiders en beleidsmakers. Sinds 2005 ondersteunt fos-socialistische solidariteit de petrochemische vakbond binnen PGFTU in het uitbouwen van een veelzijdige vakbeweging.

WEINIG BEWEGINGSVRIJHEID

De Palestijnse bevolking gaat gebukt onder een conflict dat haar bewegingsvrijheid en kansen op economische ontwikkeling sterk beknot. De maatschappij heeft er te kampen met hoge werkloosheidscijfers: slechts 1 op 3 personen heeft een job. Werken is trouwens geen garantie tegen armoede. Naar schatting de helft van de Palestijnse huishoudens is afhankelijk van internationale voedselhulp. Als gevolg van de zwakke Palestijnse economie en de krappe arbeidsmarkt zien veel mensen zich genoodzaakt te gaan werken in Israëlische nederzettingen. Vaak gaat het om (petro-)chemische bedrijfjes waar de omstandigheden ronduit gevaarlijk zijn. Aandacht voor werkveiligheid of een verzekering tegen arbeidsongevallen zijn zo goed als onbestaande. De Israëlische arbeidswet die op deze arbeiders van toepassing is, wordt zelden nageleefd. In de Palestijnse gebieden zelf staan de arbeidsrechten door de slechte economische situatie onder voortdurende, neerwaartse druk.

EEN LUISTEREND OOR

De PGFTU of Palestinian General Federation of Trade Unions tracht de situatie om te buigen door aan een stevige vakbeweging te bouwen. De vakbondskoepel richt regionale en democratisch verkozen vakbondstakken op, die de bedrijven in hun regio bezoeken. Ze bieden de werknemers een luisterend oor, en informeren hen over hun rechten – volgens zowel de Israëlische als de Palestijnse wetgeving. Werknemers zijn zich immers nauwelijks bewust van hun rechten. Daarnaast voert de PGFTU onderhandelingen met de werkgevers. De vakbondskoepel biedt ook juridische ondersteuning aan werknemers die zich geschonden voelen in hun rechten, en werkt aan beleidsbeïnvloeding. Het wegvallen van het parlement bemoeilijkt het officiële lobbywerk. Momenteel probeert ze dus vooral beslissingen van ministers te sturen. Zo houdt PGFTU een vinger aan de pols.

CLAIRE BRACKE

- www.pgftu.org/En
- www.fos-socsol.be